

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-012-02/2014

P/14/052

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/052 – Wykorzystanie środków publicznych na wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach.
Kontrolerzy	Waldemar Góra, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90645 z 3 czerwca 2014 r. Andrzej Pakuła, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90690 z 15 lipca 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1 – 4)
Jednostka kontrolowana	Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica” ² , Pyrzowice, ul. Centralna 5, 42-625 Ożarówice, REGON 240 450 792.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Jóźwik, Przewodniczący Zarządu. (dowód: akta kontroli str. 5 – 13)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości³, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie⁴.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia zwłaszcza:

- prawidłowy przebieg procesu przygotowania LGD do realizacji zadań w ramach osi Leader w ramach PROW 2007-2013⁵, w tym w szczególności prawidłowe przygotowanie lokalnej strategii rozwoju⁶,
- prawidłowe wykonanie zadań w ramach osi Leader PROW 2007-2013,
- zgodność wdrażanych i realizowanych przez LGD projektów z opracowaną przez nią Strategią.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nieprzestrzeganiu zapisów zawartych w Statucie LGD⁷, polegającym na tym, że członkiem zwyczajnym LGD była osoba fizyczna,

¹ Zwany dalej „PROW 2007-2013”.

² Zwana dalej „LGD”. LGD została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 6 września 2006 r. pod nr 0000263450 jako Związek Stowarzyszeń.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2007 r. – 31 grudnia 2013r., a w uzasadnionych przypadkach objęto badaniami kontrolnymi zdarzenia późniejsze (do czasu zakończenia czynności kontrolnych).

⁵ Osie priorytetowe PROW 2007-2013 to grupa działań, których wdrożenie przyczynia się do realizacji celów wsparcia rozwoju obszarów wiejskich.

⁶ Zwana dalej „LSR” lub „Strategią”. Została opracowana 30 marca 2009 r., zgodnie z art. 61-64 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. U. UE. L. z 2005 r. Nr 277, str. 1 ze zm.) - zwane dalej „Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005” oraz pkt 5.3.4.1 załącznika II do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368/15 z 23.12.2006 r.).

⁷ Statut LGD przyjęty uchwałą nr 4/2006 z 12 czerwca 2006 r. Zebrania Założycielskiego LGD, zwany dalej „Statutem”.

- powołaniu na stanowisko Dyrektora Biura LGD osoby nieposiadającej doświadczenia wymaganego w opisie stanowisk pracy Biura LGD⁸ oraz bez przeprowadzenia otwartego naboru określonego w procedurze naboru pracowników na wolne stanowiska pracy w Biurze Związku⁹,
- niewyłączeniu - wbrew zapisom Regulaminu Organizacyjnego Rady Związku Stowarzyszeń¹⁰ - w przypadku 17 (17,3%) objętych badaniem wniosków, z dyskusji i z głosowania nad ich wyborem, członków Rady LGD, których udział w tych czynnościach mógł wywołać wątpliwości, co do ich bezstronności,
- nieprawidłowym - w stosunku do kryterium ustalonego w Strategii - przyznaniu punktów przy ocenie ośmiu (10,1%) objętych badaniem wniosków, z czego w przypadku trzech zawyżenie przyznanej liczby punktów mogło mieć wpływ na kolejność listy referencyjnej decydującej o wyborze wniosku do dofinansowania,
- niezgodnym z Regulaminem Organizacyjnym Rady LGD ustaleniu kolejności trzech wniosków na liście rankingowej ocenianych projektów w ramach naboru siódmego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie do realizacji osi Leader w ramach PROW 2007-2013.

Opis stanu faktycznego

1.1. LGD sporządziła Strategię, która stanowiła załącznik nr 1 do Umowy o warunkach i sposobie realizacji lokalnej strategii rozwoju nr 6933-UM1200015/09 zawartej w dniu 22 maja 2009 r. w Katowicach pomiędzy Samorządem Województwa Śląskiego a LGD¹¹.

Strategia została opracowana przy współpracy członków Zarządu LGD, przedstawicieli Gmin¹² i organizacji zrzeszonych w LGD oraz pracowników Biura LGD.

Cele i potrzeby regionów objętych Strategią zostały sformułowane na etapie jej tworzenia przez przedstawicieli Gmin oraz organizacji zrzeszonych w LGD i ujęte w LSR. Były one spójne z innymi dokumentami planistycznymi obowiązującymi na obszarze ww. gmin, m.in. Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007-2015, Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego oraz PROW 2007-2013.

W Strategii zostały uwzględnione uwagi wniesione przez Samorząd Województwa Śląskiego, dotyczące wycofania z LSR - na podstawie § 2 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013¹³ - gminy miejskiej Miasteczko Śląskie i organizacji z jej terenu,

⁸ Przyjęty uchwałą Zarządu LGD nr 6/2009 z 2 stycznia 2009 r. w sprawie przyjęcia opisu stanowisk pracy Biura Związku Stowarzyszeń Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”. Opis stanowisk stanowi załącznik nr 10 do LSR, zwany dalej „opisem stanowisk pracy Biura LGD”.

⁹ Przyjęta uchwałą nr 5/2009 Zarządu LGD z 2 stycznia 2009 r. w sprawie przyjęcia procedury naboru na wolne stanowiska pracy w Biurze Związku Stowarzyszeń Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”. Procedura stanowi załącznik nr 9 do LSR, zwana dalej „procedurą naboru pracowników na wolne stanowiska pracy w Biurze Związku”.

¹⁰ Zwana dalej „Radą LGD”.

¹¹ Zwanej dalej „Umową ramową”.

¹² Ożarowice, Bobrowniki, Woźniki, Siewierz.

¹³ Dz. U. z 2013 r. poz. 861, zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie wyboru LGD”.

ze względu na to, że liczba mieszkańców tej gminy zameldowanych na pobyt stały, według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r., przekraczała pięć tysięcy. Spowodowało to także wycofanie tej gminy i organizacji z jej terenu z LGD.

(dowód: akta kontroli str. 29 – 222, 354, 424, 633 – 634)

1.2. Strategia zawierała zakres określony w załączniku 1 do rozporządzenia w sprawie wyboru LGD, tj. m.in. charakterystykę LGD jako jednostki odpowiedzialnej za jej realizację, opis obszaru objętego LSR, analizę SWOT¹⁴ dla tego obszaru i wnioski wynikające z tej analizy, określenie celów ogólnych i szczegółowych, a także misji LSR.

Zgodnie z art. 62 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005, wybór operacji, które miały być realizowane w ramach LSR należał do wyłącznej kompetencji Rady LGD, w której ponad połowę członków stanowili partnerzy gospodarczy i społeczni.

(dowód: akta kontroli str. 29 – 222, 352 – 253, 378 – 387)

LGD była jednostką organizacyjną, której członkami byli przedstawiciele sektorów publicznego, społecznego i gospodarczego i spełniała wymogi art. 15 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich¹⁵, tj. m.in. działała jako związek stowarzyszeń posiadający osobowość prawną, nadzór nad nią sprawował Marszałek Województwa Śląskiego, a organami LGD były Walne Zebranie Członków, Zarząd, Komisja Rewizyjna oraz Rada LGD.

(dowód: akta kontroli str. 7 – 28, 352 – 353, 355 – 390)

1.3. W okresie objętym kontrolą, w LSR dokonano 10 zmian, które zostały uzgodnione z przedstawicielami samorządu Województwa Śląskiego i wprowadzone do umowy ramowej w formie aneksów¹⁶.

Zmiany dotyczyły m.in. dostosowania zapisów LSR do zmieniających się przepisów prawa (aneksy nr 1 i 3), terminów podawania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków (aneksy nr 2, 3, 4 i 8), a także kwot określonych w budżecie LSR (aneksy nr 5-9).

Stosownie do § 17 pkt 3 lit. e) Statutu, zgodnie z którym do kompetencji Zarządu LGD należy realizacja i aktualizacja Strategii, w przypadku 9 zmian dokonanych w LSR do 31 grudnia 2013 r., Zarząd LGD podjął uchwały dotyczące wprowadzanych zmian.

W przypadku aneksu nr 6 do Umowy ramowej, Zarząd nie podjął stosownej uchwały dotyczącej wprowadzonej zmiany.

(dowód: akta kontroli str. 223 – 351)

1.4. Na dzień 31 grudnia 2013 r. w skład LGD wchodziło 45 członków, w tym siedmiu (16%) przedstawicieli sektora publicznego (Gmin), 37 (82%) sektora społecznego (Ochotniczych Straży Pożarnych¹⁷, Stowarzyszeń, Klubów Sportowych i Fundacji) oraz jeden (2%) podmiot gospodarczy. Wcześniej, w skład LGD wchodziło od 35 (na koniec 2009 r.) do 43 członków (na koniec 2012 r.).

(dowód: akta kontroli str. 355 – 378)

¹⁴ Analiza silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń stojących przed LGD.

¹⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 173, zwana dalej „ustawą o EFRROW”.

¹⁶ Aneksy do umowy ramowej podpisywane były przez dwóch przedstawicieli Samorządu Województwa Śląskiego (najczęściej byli to Wicemarszałek Województwa Śląskiego lub Członek Zarządu oraz Dyrektor lub Zastępca Dyrektora Wydziału Terenów Wiejskich) oraz przez dwie lub trzy osoby reprezentujące LGD (zawsze był wśród nich Przewodniczący Zarządu, ponadto Wiceprzewodniczący lub Skarbnik).

¹⁷ Zwane dalej „OSP”.

Zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy o EFRROW, Rada LGD wybierana była przez walne zebranie członków LGD, a żaden jej członek nie był równocześnie członkiem Komisji Rewizyjnej LGD, ani jej Zarządu.

W skład Rady LGD na dzień 31 grudnia 2013 r. wchodziło 17 członków, w tym siedmiu (41%) przedstawicieli sektora publicznego (przedstawiciele Gmin), 9 (53%) sektora społecznego (przedstawiciele OSP i Stowarzyszeń) oraz jeden (6%) sektora gospodarczego. Do 4 września 2012 r., w skład Rady LGD wchodziło 15 członków.

(dowód: akta kontroli str. 26, 153, 378 – 390)

Od 4 września 2012 r. (i nadal) w skład Zarządu LGD wchodziło siedem osób, w tym trzech przedstawicieli OSP (sektora społecznego) oraz czterech przedstawicieli Gmin (sektora publicznego). W skład Komisji Rewizyjnej wchodziły trzy osoby, z tego jeden przedstawiciel sektora publicznego oraz dwóch przedstawicieli sektora społecznego.

Na dzień 30 czerwca 2014 r. w LGD zatrudnione były cztery osoby na podstawie umowy o pracę (wykonujące prace administracyjne), z czego dwie na cały etat oraz dwie na ½ etatu.

W latach 2007 – 2013 w LGD zatrudnionych było siedem osób (pracowników administracyjnych) na podstawie umowy o pracę oraz 11 osób w ramach umów cywilnoprawnych (m.in. do koordynacji projektu oraz do obsługi stron internetowych).

(dowód: akta kontroli str. 388 – 390)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezgodnie ze Statutem (§ 1 i § 7), członkiem zwyczajnym LGD jest pani A.G. będąca osobą fizyczną, podczas gdy członkami LGD mogą być stowarzyszenia lub inne osoby prawne.

Przewodniczący Zarządu LGD stwierdził, że pani A.G. nie jest „zwykłą osobą fizyczną, a przedstawicielem sektora gospodarczego działającego na terenie niniejszego LGD, który nie ma innej sformalizowanej formy swojego przedstawicielstwa”.

(dowód: akta kontroli str. 15 – 16, 22 – 24, 149 – 151, 396, 411 – 414)

2. Niezgodnie z procedurą naboru pracowników na wolne stanowiska pracy w Biurze LGD, w dniu 26 września 2012 r. Zarząd LGD podjął decyzję o powierzeniu stanowiska Dyrektora Biura LGD nie przeprowadzając uprzednio otwartego naboru. Ponadto osoba, której powierzono to stanowisko z dniem 8 października 2012 r. pełniła funkcję Dyrektora Biura, pomimo że nie posiadała wymaganego¹⁸ trzyletniego doświadczenia w kierowaniu zespołem – jej praca zawodowa trwała od 11 października 2010 r., a w tym czasie nie wykonywała funkcji kierowniczych.

Przewodniczący Zarządu LGD wyjaśnił m.in., że ww. decyzja wynikała z trudności związanych z kierowaniem Biurem po rezygnacji poprzedniego dyrektora. Ponadto dodał, że niekorzystnym dla działania LGD byłoby zatrudnienie na to stanowisko osoby z zewnątrz, „wymagającej czasu na poznanie specyfiki oraz zasad funkcjonowania biura, gdyż mogło przyczynić się to do niewystarczająco skutecznego wydatkowania środków oraz licznych zaniedbań”.

(dowód: akta kontroli str. 190 – 209, 415 – 422, 635 – 636, 641 – 644).

¹⁸ opisem stanowisk pracy Biura LGD.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że wbrew zapisom Statutu (§ 17 pkt 3 lit. e), zgodnie z którymi do kompetencji Zarządu LGD należy realizacja i aktualizacja Strategii, w jednym przypadku Zarząd nie podjął stosownej uchwały dotyczącej wprowadzonej zmiany, która polegała na przesunięciu środków w budżecie LSR.

(dowód: akta kontroli str. 282 - 286)

Przewodniczący Zarządu LGD wyjaśnił, że: „Zmiany w budżecie przeprowadzone zostały przez pracownika Urzędu Marszałkowskiego po konsultacjach z biurem LGD i polegały na przesunięciu niewykorzystanych środków z lat poprzednich na lata 2012 – 2014 w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Aktualizacji dokonano na podstawie dokumentacji projektów zamkniętych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego¹⁹”.

(dowód: akta kontroli str. 634 – 635)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Wykonanie zadań w ramach osi Leader PROW 2007-2013.

Opis stanu
faktycznego

2.1. LGD prawidłowo wywiązywała się z nałożonych na nią zobowiązań wynikających z umowy ramowej, a mianowicie:

- zgodnie z § 5 pkt 1 i 2 umowy ramowej oraz § 13 ust. 2, pkt 4 lit. a) rozporządzenia w sprawie wyboru LGD, założenia LSR oraz informacje o zasadach przyznawania pomocy finansowej rozpowszechniano m.in. podczas organizowanych spotkań informacyjno – promocyjnych, szkoleń oraz prelekcji. Informacje w tym zakresie zamieszczano na stronie internetowej LGD, publikowano w prasie lokalnej oraz na ulotkach reklamowych,
- zgodnie z § 5 pkt 6 umowy oraz § 13 ust. 2, pkt 4 lit. c) rozporządzenia w sprawie wyboru LGD, wzór wniosku o przyznanie pomocy w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”²⁰, wraz z instrukcją i załącznikami zostały zamieszczone na stronie internetowej oraz na tablicach ogłoszeń w Urzędach Gmin z terenu działania LGD,
- zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 oraz postanowieniami określonymi w rozdziale nr 9 umowy ramowej pn. „Procedura wyboru operacji”, Rada LGD dokonywała oceny zgodności projektów realizowanych w ramach działania WLSR, a następnie podejmowała decyzje o wyborze projektów do objęcia dofinansowaniem w ramach przewidzianego budżetu,
- zgodnie z zapisami umowy ramowej (§ 5 pkt 9 i 10) oraz § 13 ust. 2, pkt 4 lit. f) i g) rozporządzenia w sprawie wyboru LGD, umożliwiono przeprowadzenie kontroli przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego²¹ oraz przechowywano dokumenty wskazane w § 6 ust. 3 tego rozporządzenia,
- zgodnie z postanowieniami umowy ramowej (§ 5 pkt 7) oraz § 13 ust. 2, pkt 4 lit. d) rozporządzenia w sprawie wyboru LGD, LGD opracowała formularz ankiety

¹⁹ Zwany dalej „Urzędem”.

²⁰ Zwane dalej „działaniem WLSR”.

²¹ Zwanego dalej „Urzędem” lub „SW”.

monitorującej postęp realizacji LSR (stanowiący jeden z elementów LSR), który został udostępniony beneficjentom Programu,

- zgodnie z zapisami umowy ramowej (§ 5 pkt 8) oraz § 13 ust. 2, pkt 4 lit. e) rozporządzenia w sprawie wyboru LGD, aktualizacje oraz zmiany w LSR dokonywane były w zakresie określonym w umowie (aneksami).

(dowód: akta kontroli str. 32 – 35, 223 – 351, 645 – 648, 785-787, 806-808, 842-844, 907-909)

2.2. Doradztwo odnośnie do składanych przez beneficjentów wniosków w ramach działania WLSR - małe projekty²² organizowane było w formie szkoleń, spotkań informacyjnych lub konsultacji prowadzonych w siedzibie LGD oraz na terenie gmin wchodzących w skład LGD. Ww. spotkania prowadzone były przez pracowników biura LGD lub firmy zewnętrzne i dotyczyły m.in. zasad przyznawania pomocy w ramach działania WLSR, przygotowania dokumentacji aplikacyjnej oraz warunków i możliwości otrzymania dofinansowania.

Spośród 67 złożonych wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR-MP²³, przy których LGD doradzał beneficjentom, dziewięć wniosków (tj. 13,4%) zostało odrzuconych przez podmioty wdrażające²⁴.

(dowód: akta kontroli str. 424 – 431, 623, 645 – 648)

2.3. Do dnia zakończenia kontroli LGD przeprowadziła osiem naborów wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR-MP²⁵. Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o EFRROW, terminy składania wniosków o przyznanie pomocy zostały wyznaczone po uzgodnieniu z Urzędem.

(dowód: akta kontroli str. 223 – 351, 427 – 431, 623)

2.4. Lokalne kryteria wyboru małych projektów do finansowania stanowiły element Strategii²⁶ i były zawarte w ogłoszeniach o naborze wniosków o przyznanie pomocy. Kryteria uwzględniały m.in. innowacyjność projektów, miejsce ich realizacji, poziom zaangażowania społeczności lokalnej oraz zasięg oddziaływania projektu.

Po przeprowadzeniu szczegółowego badania projektów zrealizowanych przez LGD w zakresie WLSR-MP (co opisano w pkt 3.1. niniejszego wystąpienia) stwierdzono, że przyjęte kryteria wyboru operacji do finansowania pozwalały na wybór projektów przyczyniających się do realizacji celów LSR.

(dowód: akta kontroli str. 100 – 105, 785-787, 789-795, 806-808, 813-824, 842-844, 864-881, 907-909, 915-926)

2.5. W latach 2008-2013 LGD poniosła koszty kwalifikowalne (refundowane ze środków publicznych) w wysokości 1 224,4 tys. zł²⁷, z czego koszty bieżące (koszty administracyjne związane z działalnością LGD) wyniosły 926 tys. zł (75,6%), wydatki na informowanie o obszarze działania LGD oraz o LSR 125,4 tys. zł (10,3%), wydatki na wydarzenia o charakterze promocyjnym związane z obszarem działania

²² Działanie „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju” dla operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach osi 3 PROW 2007-2013, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi i są zgodne z celem lokalnej strategii rozwoju, zwane dalej WLSR-MP.

²³ Dane dotyczące siedmiu naborów, w trakcie których w ramach działania WLSR-MP zostało złożonych łącznie 168 wniosków. .

²⁴ LGD nie posiada informacji, z jakiego powodu ww. wnioski zostały odrzucone.

²⁵ Terminy składania wniosków zostały wyznaczone na: 1) 14 grudnia 2009 – 11 stycznia 2010; 2) 15 kwietnia – 11 maja 2010; 3) 27 czerwca – 18 lipca 2011; 4) 20 lutego – 18 marca 2012; 5) 9 – 30 lipca 2012; 6) 8 – 30 kwietnia 2013; 7) 30 grudnia 2013 – 20 stycznia 2014; 8) 30 czerwca – 21 lipca 2014 r.

²⁶ W pkt 9.3 Strategii kryteria zostały ustalone odrębnie dla czterech działań: WLSR-RDN, WLSR-ORW, WLSR-TRM oraz WLSR-MP.

²⁷ W latach 2008-2009 144,5 tys. zł, w 2010 r. 201,6 tys. zł, w 2011 r. 192,7 tys. zł, w 2012 r. 338,6 tys. zł oraz w 2013 r. 347 tys. zł

LGD oraz o LSR 103,6 tys. zł (8,5%), szkolenie kadr biorących udział we wdrażaniu LSR 33,4 tys. zł (2,7%), badania nad obszarem objętym LSR 19 tys. zł (1,6%), szkolenie lokalnych liderów 9 tys. zł (0,7%) oraz animowanie społeczności lokalnych 8 tys. zł (0,6%).

(dowód: akta kontroli str. 580)

2.6. LGD na bieżąco monitorowała wysokość kosztów bieżących oraz refundacji wszystkich operacji objętych LSR, sporządzając wyliczenia na podstawie m.in. zestawień udostępnionych za pośrednictwem portalu internetowego Urzędu²⁸ oraz posiadanych danych.

Kwota zrefundowanych kosztów bieżących na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniosła 672,2 tys. zł i stanowiła 22% sumy zrefundowanych kosztów kwalifikowalnych wszystkich operacji zrealizowanych w ramach LSR w okresie jej realizacji (tj. kwoty 3 054,1 tys. zł)²⁹, przekraczając określony w przepisach poziom 15%³⁰.

Przewodniczący Zarządu LGD wyjaśnił, że procentowy udział kosztów bieżących może ulec zmniejszeniu, ponieważ na dzień 31 grudnia 2013 r. nie została jeszcze wypłacona pomoc 45 beneficjentom, z którymi zostały podpisane umowy o łącznej wartości 2 941,6 tys. zł, a 16 wniosków o wartości 1 324,4 tys. zł nie zostało jeszcze zweryfikowanych. Ponadto w trakcie dwóch ostatnich naborów wpłynęło łącznie 47 wniosków o wartości 1 844,8 tys. zł³¹. Nie bez znaczenia pozostaje także fakt, że zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia FLGD zakończenie przyznawania pomocy nastąpi do 30 czerwca 2015 r., a wypłata środków dokonywana będzie do 30 listopada 2015 r.³²

(dowód: akta kontroli str. 337 – 339, 432 – 449, 581 – 584, 592 – 595, 619 – 623, 636, 645 – 648)

2.7. LGD dwukrotnie skorzystała z mechanizmów wyprzedzającego finansowania kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach osi 4 Leader PROW 2007-2013. Złożone w 2009 r. dwa wnioski o wyprzedzające finansowanie dotyczyły działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja”. Kwota wyprzedzającego finansowania w łącznej wysokości 74 tys. zł została ostatecznie rozliczona w 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 450 – 453, 574 – 579, 645 – 648)

2.8. Zgodnie z pkt 12 LSR, realizacja Strategii była monitorowana przez Zarząd LGD na podstawie wypełnionych przez beneficjentów ankiet (na wzorze określonym w LSR) oraz zestawień przekazywanych przez ARiMR i SW. Dwa razy w ciągu roku Zarząd LGD przedstawiał Radzie LGD raport z realizacji Strategii, a w sporządzanych przez LGD rocznych sprawozdaniach zawarto m.in. informacje o zmianach dokonanych w celu lepszej realizacji LSR, które zostały wprowadzone aneksami do Strategii i dotyczyły m.in. zmiany budżetu poprzez przesunięcie środków ramach działań WLSR.

(dowód: akta kontroli str. 454 – 565)

²⁸ Na stronie www.prow.slaskie.pl udostępnionej przez SW.

²⁹ Na dzień 10 kwietnia 2014 r. wartość ta wyniosła 18,3% (zrefundowana kwota kosztów bieżących nie uległa zmianie i wynosiła 672,2 tys. zł, natomiast suma zrefundowanych kosztów kwalifikowalnych wszystkich operacji wyniosła 3 664,2 tys. zł).

³⁰ Określony w § 3 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2008 r. Nr 103, poz. 660 ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem FLGD”.

³¹ W trakcie siódmego naboru przeprowadzonego w okresie od 30 grudnia 2013 r. do 20 stycznia 2014 r. wpłynęło 29 wniosków o wartości 1 033,2 tys. zł, natomiast w trakcie ósmego naboru przeprowadzonego w okresie 30 czerwca – 21 lipca 2014 r. 18 wniosków o wartości 811,6 tys. zł.

³² Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia FLGD, w brzmieniu obowiązującym od 23 sierpnia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 971).

2.9. Zgodnie z art. 75 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005, w stosowanym przez LGD planie kont uwzględniono podział kosztów prowadzonej działalności, kosztów administracyjnych oraz przychodów z dotacji, pozwalający na wyodrębnienie transakcji związanych m.in. z PROW 2007-2013, w tym także kosztów refundowanych z PROW 2007-2013.

(dowód: akta kontroli str. 566 – 573)

2.10. Jak wyjaśnił Przewodniczący Zarządu, LGD nie zgłaszała propozycji zmian na rzecz uproszczenia przepisów i procedur dotyczących działania WLSR-MP, ponieważ beneficjenci sporadycznie zgłaszali uwagi dotyczące występujących problemów związanych z wypełnianiem elektronicznej wersji wniosku o przyznanie pomocy. Większość problemów zostało rozwiązanych samodzielnie przez pracowników biura LGD, o pozostałych przypadkach informowano pracowników SW, którzy deklarowali, że zgłoszone uwagi zostaną uwzględnione przy opracowywaniu kolejnej wersji wniosku.

2.11. Przewodniczący Zarządu LGD wyjaśnił, że nie posiada informacji, czy pracownicy SW, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa³³ lub Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi³⁴ pełnili funkcje w LGD, byli członkami LGD lub byli zatrudnieni w LGD.

(dowód: akta kontroli str. 425 – 426)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Wbrew zapisom Strategii (pkt 12 i pkt 13), Zarząd LSR nie powołał Zespołu Monitorującego LSR oraz nie dokonywał ewaluacji własnej obejmującej m.in. sporządzanie rocznych raportów implementacyjnych lub badanie opinii społeczności lokalnej oceniające LSR.

(dowód: akta kontroli str. 125 – 132, 645 – 648)

Przewodniczący Zarządu stwierdził, że pomimo nie powołania ww. Zespołu, monitoring w rzeczywistości był prowadzony przez Zarząd oraz pracowników biura LGD. Natomiast po zmianie zapisów Strategii (dokonanej aneksem nr 11), ewaluacja stanu realizacji LSR zostanie przeprowadzona przez firmę zewnętrzną.

(dowód: akta kontroli str. 636 – 637)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Zgodność projektów wdrażanych i realizowanych przez LGD z opracowanymi przez nią lokalnymi strategiami rozwoju, a także przepisami i procedurami.

Opis stanu
faktycznego

3.1. W okresie objętym kontrolą LGD przeprowadziła łącznie siedem³⁵ naborów operacji w zakresie działania WLSR-MP, w których zgłoszono 168 wniosków na kwotę 3 473,3 tys. zł. Rada LGD wybrała do dofinansowania 149 wniosków na kwotę dofinansowania 3 001,0 tys. zł (przy limicie środków ustalonych w ww. siedmiu naborach w wysokości 3 140,5 tys. zł).

Badanie czterech losowo wybranych naborów wniosków w ramach WLSR-MP³⁶, w wyniku których Rada LGD dokonała oceny 98 wniosków na kwotę 1 971,1 tys. zł

³³ Zwana dalej „ARiMR”.

³⁴ Zwane dalej „MRiRW”.

³⁵ Siódmy nabór przeprowadzono w okresie od 30 grudnia 2013 r. do 20 stycznia 2014 r.

³⁶ Do końca 2013 r.

i wybrała do realizacji 89 z nich o wnioskowanej kwocie pomocy 1 744,2 tys. zł³⁷, wykazało, że przestrzegano przepisów i ustalonych w tym zakresie procedur, za wyjątkiem przypadków opisanych w dalszej części wystąpienia, jako ustalone nieprawidłowości.

Stwierdzono m. in., że:

- wszystkie zgłoszone projekty zostały przez Radę LGD ocenione pod względem ich zgodności z LSR (w tym pod kątem osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych LSR) i wg lokalnych sześciu kryteriów wyboru³⁸ określonych w LSR,
- ocena wniosków prowadzona była zgodnie z procedurą ustaloną w Regulaminie Organizacyjnym Rady LGD³⁹, w wyniku której oprócz ośmiu badanych przypadków, prawidłowo przyznano i zsumowano punkty,
- członkowie Rady LGD dokonywali osobiście oceny zgłoszonych projektów, wypełniając karty ocen. Karty weryfikowane były przez jednego z członków Rady, zgodnie z procedurą ustaloną w § 15 Regulaminu Organizacyjnego,
- członkowie Rady LGD reprezentujący sektory społeczny i gospodarczy stanowili ponad 50% głosujących⁴⁰,
- w dyskusji i głosowaniu nad wyborem zgłoszonych operacji (za wyjątkiem przypadków omówionych poniżej) nie brali udziału członkowie Rady LGD zasiadający w organach lub będący przedstawicielami podmiotów, które złożyły oceniane wnioski (zgodnie z § 23 ust. 2 Regulaminu Organizacyjnego,
- o wyborze lub niewybraniu projektu do dofinansowania Rada LGD (zgodnie z §§ 9 i 20 Regulaminu Pracy Rady LGD) decydowała w formie prawidłowo sporządzonych uchwał. Rada LGD zatwierdzała również listy ocenionych małych projektów. Listy te zostały sporządzone prawidłowo i terminowo oraz zostały przesłane wszystkim wnioskodawcom z zachowaniem terminu i z podaniem informacji określonych w § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013⁴¹,
- Rada LGD prawidłowo i zgodnie z ww. Regulaminem Organizacyjnym Rady LGD rozpatrzyła jedno złożone odwołanie od oceny⁴² i podjęła uchwałę⁴³ o podtrzymaniu dokonanej pierwotnie oceny wniosku,
- we wszystkich czterech badanych naborach, Rada LGD z zachowaniem terminu określonego w § 10 ust. 2 rozporządzenia WLSR zatwierdziła listy projektów wybranych do dofinansowania⁴⁴ oraz listy projektów, które nie zostały wybrane

³⁷ Przy limicie środków przyznanych na WLSR-MP w ramach badanych czterech naborów w kwocie 1 755,9 tys. zł.

³⁸ Tj.: kryterium 1 – ze względu na zasoby, doświadczenie i kwalifikację, kryterium 2 – pod względem miejsca realizacji, kryterium 3 – pod względem innowacyjności projektu, kryterium 4 – pod względem poziomu zaangażowania społeczności lokalnej, kryterium 5 – pod względem zasięgu projektu oraz kryterium 6 pod względem wysokości wnioskowanej pomocy.

³⁹ Zatwierdzonym uchwałą Nr IV/21/2009 Walnego Zebrania LGD z dnia 16 lutego 2009 r. ze zm.

⁴⁰ Tj. odpowiednio: 85% w naborze drugim, po 80% w naborze trzecim i czwartym oraz 75% w naborze siódmym.

⁴¹ Dz. U. z 2008 r. Nr 138, poz. 868 ze zm., zwane dalej „rozporządzeniem WLSR”.

⁴² Wniosek Nr 10 rozpatrywanego w ramach siódmego naboru.

⁴³ Nr XVI/255/14 z 17 lutego 2014 r.

⁴⁴ Tj. odpowiednio uchwałami: Nr IV/47/10 z 14.06.2010 r. (nabór 2), Nr VIII/90/11 z 17.08.2011 r. (nabór 3), Nr X/130/12 z 16.04.2012 r. (nabór 4) i Nr XVI/256/14 z 17.02.2014 r. (nabór 7).

do dofinansowania⁴⁵. O wyborze lub niewybraniu projektu do dofinansowania LGD poinformowała wszystkich wnioskodawców, którzy złożyli wnioski w badanych naborach, w terminach i z podaniem informacji określonych w § 10 b rozporządzenia WLSR. LGD z zachowaniem terminu określonego w § 10 ust. 2 rozporządzenia WLSR przekazała Urzędowi⁴⁶ zatwierdzone przez Radę LGD listy małych projektów wybranych i niewybranych do dofinansowania, uchwały Rady LGD w powyższych sprawach oraz wszystkie rozpatrywane w ramach tych naborów wnioski o przyznanie dofinansowania.

(dowód: akta kontroli str. 781-832, 839-863, 882-934 i 1009-1015)

3.2. W latach 2009-2013 ze środków publicznych zrefundowano LGD kwotę 1 038,6 tys. zł w ramach działania FLGD, w tym: za 2009 r. – 144,5 tys. zł, za 2010 r. – 201,6 tys. zł, za 2011 r. – 192,7 tys. zł, za 2012 r. 338,6 tys. zł i za I półrocze 2013 r. – 161,2 tys. zł⁴⁷.

Największy udział w ww. kwotach stanowiły:

- a) koszty bieżące (w tym: wynagrodzenia pracowników i członków Zarządu, diety członków Rady, wynagrodzenia ekspertów, delegacje, koszty utrzymania biura, zakupu materiałów i wyposażenia oraz opłaty), które w ww. okresie wyniosły 813,8 tys. zł (78,4% kosztów zrefundowanych), a w poszczególnych latach objętych kontrolą: za 2009 r. – 92,5 tys. zł (64%), za 2010 r. – 144,6 tys. zł (71,7%), za 2011 r. – 161,2 tys. zł (83,7%), za 2012 r. – 273,9 tys. zł (80,9%) i za 2013 r. – 141,6 tys. zł (87,8%),
- b) koszty związane z informowaniem o obszarze objętym LSR (w tym: prowadzenie i aktualizacja strony internetowej, opracowanie i druk materiałów informacyjnych), które w ww. okresie wyniosły łącznie 71,1 tys. zł (6,8% kosztów zrefundowanych), w tym: za 2009 r. – 11 tys. zł (7,6%), za 2010 r. – 18 tys. zł (8,9%), za 2011 r. – 11,5 tys. zł (6%), za 2012 r. – 23 tys. zł (6,8%) i za 2013 r. – 7,6 tys. zł (4,7%),
- c) koszty dotyczące wydarzeń o charakterze promocyjnym związanym z obszarem działalności LGD i LSR (organizacja imprez promujących), które w okresie objętym kontrolą wyniosły łącznie 96,7 tys. zł (9,3% kosztów zrefundowanych), w tym za 2009 r. – 16 tys. zł (11,1%), za 2010 r. – 20 tys. zł (9,9%), za 2011 r. – 20 tys. zł (10,4%), za 2012 r. – 36,7 tys. zł (10,8%) i za 2013 r. – 4 tys. zł (2,5%),
- d) koszty związane ze szkoleniem kadr biorących udział we wdrażaniu LSR – w okresie objętym kontrolą łącznie 30 tys. zł (2,9% kosztów zrefundowanych), w tym: za 2009 r. – 9 tys. zł (6,2%), w 2010 r. – 8 tys. zł (4%), za 2012 r. – 5 tys. zł (1,5%) i za 2013 r. – 8 tys. zł (5%)⁴⁸,
- e) koszty badań nad obszarem objętym LSR – w okresie objętym kontrolą 19 tys. zł (1,8% kosztów zrefundowanych), w tym w 2009 r. – 12 tys. zł (8,3%) i w 2010 r. – 7 tys. zł (3,5%),
- f) animowanie społeczności lokalnych – ogółem 8 tys. zł (0,8% kosztów zrefundowanych), w tym w latach 2009 – 2010 po 4 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 2,8% i 2,0%.

(dowód: akta kontroli – str. 960- 994)

⁴⁵ Tj. odpowiednio uchwałami: Nr X/131/12 z 16.04.2012 r. (nabór 4) i Nr XVI/257/14 z 17.02.2014 r. (nabór 7).

⁴⁶ Odpowiednio pismami L.dz.: 88/06/2010 z 15.06.2010 r. (nabór 2), 114/08/2011 z 22.08.2010 r. (nabór 3), 82/04/2012 z 19.04.2012 (nabór 4) i 69/02/14 z 26.02.2014 (nabór 7).

⁴⁷ Do dnia zakończenia kontroli LGD nie zrefundowano objętej wnioskiem kwoty 185,8 tys. zł wydatków poniesionych w II półroczu 2013 r.

⁴⁸ W 2011 r. koszty związane ze szkoleniem kadr biorących udział we wdrażaniu LSR nie wystąpiły.

Na podstawie badania próby 9,3% kosztów zrefundowanych ze środków publicznych w latach 2009 – 2013 (I półrocze), poniesionych na funkcjonowanie LGD, NIK nie wnosi zastrzeżeń do gospodarności wydatków poddanych badaniom. Badaniami objęto 100% wydatków poniesionych na wydarzenia o charakterze promocyjnym, związanych z obszarem działalności LGD i LSR w łącznej kwocie 96,8 tys. zł. Wydatki te spełniały warunki refundacji określone w § 3 ust. 1 pkt 2, ust. 2 ust. 3 i ust. 3b, i § 3a ust. 1-2 rozporządzenia FLGD, a LGD poniosło je w związku z udziałem lub współorganizacją 22 imprez, w ramach których promowano zarówno LGD, jak i działania wspieranie przez LGD oraz obszar działania LGD. Przeprowadzenie ww. wydarzeń LGD udokumentowała zdjęciami, notatkami służbowymi, kopiami ogłoszeń oraz wydrukami z internetu.

(dowód: akta kontroli str. 962-965)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W egzemplarzach 5 wniosków znajdujących się w LGD⁴⁹ brak było podpisów wnioskodawców oraz wymaganych przy przyjęciu wniosków kart oceny operacji. Dyrektor Biura LGD wyjaśniła, że oryginały ww. wniosków zostały przekazane do Urzędu Marszałkowskiego, a brak w drugich egzemplarzach podpisów i kart ocen wynika z przeoczenia pracownika przyjmującego te wnioski.

(dowód: akta kontroli str. 806-808, 811-812, 833-838, 846-877 i 935-937)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Z dyskusji i z głosowania nad wyborem operacji nie wyłączono⁵⁰ członków Rady LGD, których udział w tych czynnościach mógł wywołać wątpliwości, co do ich bezstronności w przypadku 17 wniosków (17,3% objętych kontrolą) na łączną, wnioskowaną kwotę 246 tys. zł. W 14 przypadkach dotyczyło to członków Rady LGD zgłoszonych przez gminy, którzy oceniali projekty gminnych jednostek organizacyjnych, tj. przedstawicieli gmin: Ożarówice (osiem wniosków zgłoszonych przez Bibliotekę i Ośrodek Kultury Gminy Ożarówice z siedzibą w Tapkowicach), Woźniki (pięć wniosków zgłoszonych przez Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Woźnikach) i Siewierz (jeden wniosek zgłoszony przez Miejsko – Gminną Bibliotekę Publiczną im. L. Korusiewicza w Siewierzu). W pozostałych trzech przypadkach w dyskusji uczestniczył przedstawiciel wnioskodawcy, tj. Gminy Psary (trzy wnioski w ramach siódmego naboru złożone przez tę Gminę).

Niewyłączenie ww. członków nie miało wpływu na zakwalifikowanie tych projektów do dofinansowania (nie miało wpływu na średnią punktów uzyskanych przez działanie w ramach oceny wg lokalnych kryteriów wyboru).

(dowód: akta kontroli – str. 785,787, 789-795, 806-808, 812-824, 842-844, 882-896, 907-909, 915-926, 995-1001)

Przewodniczący Rady LGD zeznał, że Rada w trakcie dokonywania ocen zgłoszonych projektów nie korzystała z uprawnień wynikających z § 23 ust. 3 ww. Regulaminu Organizacyjnego Rady LGD (tj. wykluczaniu poprzez głosowanie z dyskusji i oceny ww. osób) licząc na samodyscyplinę każdego z członków tej Rady. Zeznał również, że w trakcie oceny wniosków Rada LGD nie widziała sprzeczności interesów w sytuacji, gdy wniosek złożony przez jednostkę organizacyjną gminy oceniany był przez przedstawiciela tej gminy. Nie potrafił jednocześnie wyjaśnić uczestnictwa w dyskusji i głosowaniu na wnioskami Gminy Psary jej przedstawiciela.

⁴⁹ tj. wniosków: nr 22 i 25 złożonych w ramach naboru trzeciego, nr 15 i 17 złożonych w ramach naboru czwartego i nr 8 złożonego w ramach naboru siódmego.

⁵⁰ Wbrew zapisom § 23 Regulaminu Organizacyjnego Rady LGD

(dowód: akta kontroli – str. 1016-1019)

2. Nieprawidłowo, tj. niezgodnie z kryterium ustalonym w LSR, zostały przyznane punkty przy ocenie ośmiu projektów (tj. 10,1% zbadanych) na łączną wnioskowaną kwotę 205,8 tys. zł.

Podczas oceny tych wniosków Rada LGD zawiążyła o jeden punkt liczbę przyznanych punktów w ramach lokalnego kryterium wyboru dotyczącego wysokości wnioskowanej pomocy. Rada LGD oceniając ww. projekty działań do obliczenia wielkości udziału własnego beneficjentów przyjęła całkowite wartości (zamiast kwot kwalifikowalnych) następujących projektów: nr 21 (w ramach naboru czwartego) zgłoszonego przez Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Woźnikach oraz w ramach naboru siódmego: nr 7 zgłoszonego przez Gminę Siewierz, nr 9, 10 i 11 zgłoszone przez Gminę Psary, nr 12 zgłoszonego przez przedsiębiorcę, nr 15 zgłoszonego przez Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Siewierzu, nr 16 i 18 zgłoszone przez Gminny Ośrodek Kultury w Mierzęcicach i nr 19 zgłoszony przez Gminę Ożarówice. W przypadku trzech z ww. projektów (nr 21 z naboru czwartego i nr 15 i 18 z naboru siódmego) na łączną kwotę 74,4 tys. zł, ww. zawiążenie przyznanej liczby punktów mogło mieć wpływ na kolejność listy referencyjnej decydującej o wybraniu projektu do dofinansowania (łączna liczba punktów uwzględniająca prawidłową ocenę w ramach tego kryterium była równa liczbie punktów przyznanych projektom niewybranym do dofinansowania).

Przewodniczący Rady LGD zeznał, że „Nie było to działanie zamierzone Rady, a wynikało z błędnej interpretacji przepisów”.

(dowód: akta kontroli – str. 842-851, 864-900, 907-959, 995-1001 i 1016-1019)

3. Niezgodne z Regulaminem Organizacyjnym Rady LGD ustalona została kolejność wniosków na liście rankingowej ocenianych wniosków, w odniesieniu do trzech projektów.

Trzy projekty⁵¹ uzyskały jednakową liczbę punktów wg lokalnych kryteriów wyboru. Zgodnie z § 17 pkt 8 ww. Regulaminu Organizacyjnego Rady LGD, w takim przypadku o kolejności na liście rankingowej decyduje większa liczba punktów za kryterium dotyczące zasobów i doświadczenia wnioskodawcy. W tym przypadku wszystkie trzy wnioski otrzymały również równą liczbę tych punktów, a na liście rankingowej ww. projekty zostały umieszczone odpowiednio: nr 8 na pozycji 16, nr 17 na pozycji 17 i nr 22 na poz. 18, z czego do dofinansowania wybrano z ww. listy projekty z pozycji od 1 do 17, co skutkowało niewybraniem do dofinansowania projektu nr 22. Przewodniczący Rady LGD zeznał, że o kolejności na ww. liście rankingowej zdecydowała kolejność złożenia wniosków, co potwierdziła w swoich wyjaśnieniach Dyrektor Biura LGD.

Ww. dodatkowe kryterium ustalania kolejności ocenionych projektów (data i godzina wpływu wniosku) przy równej liczbie zdobytych punktów ogółem za kryterium dotyczące zasobów i doświadczenia wnioskodawcy, zostało wprowadzone do Regulaminu Organizacyjnego Rady LGD dopiero w dniu 15 maja 2014 r.⁵²

(dowód: akta kontroli – str. 910-934, 995-1008 i 1016-1019)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

⁵¹ Nr 8 zgłoszone przez Gminny Ośrodek Kultury w Świerklańcu, nr 17 zgłoszone przez Gminę Mierzęcice i nr 22 zgłoszone przez stowarzyszenie.

⁵² Uchwałą Walnego Zebrania Członków LGD Nr XIV/62/2014.

4. Osiągnięte efekty wdrażania i poziom wykorzystania środków przeznaczonych na oś Leader w ramach PROW 2007-2013.

Opis stanu faktycznego

4.1. W Strategii zostały określone limity środków na działania osi Leader w ramach PROW 2007-2013 w łącznej wysokości 10 057,2 tys. zł, w tym na działania WLSR w wysokości 7 882,7 tys. zł, WPW⁵³ w wysokości 203,8 tys. zł oraz FLGD w wysokości 1 970,7 tys. zł.

Do dnia 31 grudnia 2013 r. spośród 201 złożonych wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR⁵⁴, 122 wnioski (60,7%) zostały rozpatrzone pozytywnie i z wnioskodawcami zostały podpisane umowy o łącznej wartości 5 118,3 tys. zł⁵⁵, natomiast 63 wnioski (31,3%) zostały odrzucone. Pozostałych 16 wniosków (8 %) nie zostało rozpatrzonych do 31 grudnia 2013 r.

W ramach działania WLSR na rzecz beneficjentów dokonano płatności z tytułu 77 wniosków o płatność na łączną kwotę 2 176,7 tys. zł, co stanowiło 27,6% limitu środków przyznanych na te działania (tj. kwoty 7 882,7 tys. zł). Z wypłaconych środków, kwota 1 202,6 tys. zł (z tytułu realizacji 66 wniosków o płatność) dotyczyła działania WLSR-MP, 114,9 tys. zł (2 wnioski o płatność) działania WLSR-TRM⁵⁶ oraz 859,2 tys. zł (9 wniosków o płatność) działania WLSR-ORW⁵⁷.

(dowód: akta kontroli str. 581 – 584, 592 – 595, 619 – 620)

Przewodniczący Zarządu wyjaśnił, że poziom wykorzystania środków może się zwiększyć, ponieważ duża część operacji pozostaje na etapie weryfikacji, realizacji lub rozliczenia. Na dzień 31 grudnia 2013 r. pozostawało 61 złożonych wniosków o płatność o łącznej wartości 4 266 tys. zł, dla których mogą jeszcze zostać zrealizowane płatności. Ponadto w trakcie dwóch ostatnich naborów wpłynęło łącznie 47 wniosków o przyznanie pomocy wartości 1 844,8 tys. zł⁵⁸.

(dowód: akta kontroli str. 581 – 584, 592 – 595, 619 – 620, 638 – 640)

4.2. W pkt 4 Strategii zostały określone trzy cele ogólne, osiem celów szczegółowych oraz 22 przedsięwzięcia zaplanowane do ich realizacji, dla których zdefiniowano 36 wskaźników służących ocenie stanu realizacji celów.

Do 31 grudnia 2013 r. w pełni zrealizowano 17 wskaźników (tj. 47,2%)⁵⁹, w tym:

- w ramach poprawy jakości życia poprzez rozwój infrastruktury społecznej i technicznej (cel ogólny nr 1) zrealizowano w pełni pięć z siedmiu wskaźników (71,4%), m.in. wyremontowano 10 świetlic wiejskich i trzy obiekty sportowe, doposażono dwa obiekty widowiskowe, wybudowano trzy place zabaw, przeprowadzono renowację pięciu centrów miejscowości. Nie zrealizowano

⁵³ Działanie pomocowe osi 4 Leader w ramach PROW 2007-2013 „Wdrażanie projektów współpracy”, zwane dalej „działanie WPW”

⁵⁴ Złożono 201 wniosków w ramach działania WLSR na łączną kwotę 9 000,7 tys. zł, w tym 148 wniosków (na kwotę 3 038,8 tys. zł) dotyczyły działania WLSR-MP, 3 (na 191,5 tys. zł) działania WLSR-RDN, 19 (na 1 503,1 tys. zł) działania WLSR-TRM oraz 31 (na 4 267,3 tys. zł) działania WLSR-ORW.

⁵⁵ 93 umowy na kwotę 1 770,7 tys. zł w ramach działania WLSR-MP, 3 (na 146,5 tys. zł) działania WLSR-RDN, 4 (na 314,9 tys. zł) działania WLSR-TRM oraz 22 (na 2 886,2 tys. zł) działania WLSR-ORW

⁵⁶ Działanie WLSR-TRM - działanie „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”.

⁵⁷ Działanie WLSR-ORW - działanie „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

⁵⁸ W trakcie siódmego naboru przeprowadzonego w okresie od 30 grudnia 2013 r. do 20 stycznia 2014 r. wpłynęło 29 wniosków o wartości 1 033,2 tys. zł, natomiast w trakcie ósmego naboru przeprowadzonego w okresie 30 czerwca – 21 lipca 2014 r. 18 wniosków o wartości 811,6 tys. zł.

⁵⁹ Do dnia 10 kwietnia 2014 r. liczba zrealizowanych wskaźników wzrosła do 21 (tj. 58,3%).

jednego remontu pomieszczenia klubu sportowego oraz oznakowania ścieżki rekreacyjnej w Rogoźniku⁶⁰,

- w ramach rozwoju wiedzy, innowacyjności i przedsiębiorczości (cel ogólny nr 2), zrealizowano w pełni dwa spośród 13 wskaźników (15,4%), tj. zorganizowano szkolenie podnoszące kompetencje oraz utworzono dwa nowe miejsca pracy. Nie zrealizowano m.in. cykli szkoleń dla członków organizacji pozarządowych, a także dla przedsiębiorców, nie utworzono edukacyjnych stron internetowych oraz nie zrealizowano żadnego projektu o charakterze innowacyjnym,
- w ramach wzbogacania oferty turystycznej, kulturalnej i sportowej, jako elementu promocji lokalnej (cel ogólny nr 3), zrealizowano w pełni 10 spośród 16 wskaźników (62,5%), m.in. zrealizowano ekspozycję archeologiczną, wydano dwie publikacje o miejscowościach z obszaru LGD, zakupiono stroje dla grup kultywujących tradycje lokalne i wyposażenie dla orkiestry dętej. Nie zrealizowano m.in. doposażenia dwóch gospodarstw agroturystycznych oraz warsztatów promujących kulturę ludową.

(dowód: akta kontroli str. 596 – 618, 699 – 714)

Jak wyjaśnił Przewodniczący Zarządu, niski poziom realizacji wskaźników wynika z tego, że wdrażanie Strategii nie zostało jeszcze zakończone, a na dzień 31 grudnia 2013 r. pozostają projekty, które wciąż mają szansę realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 581 – 584, 592 – 595, 619 – 620, 638 – 640)

Od momentu określenia wskaźników w LSR (w aneksie nr 4 z 19 grudnia 2011 r.) nie dokonywano zmian w umowie ramowej dotyczących planowanych wskaźników.

(dowód: akta kontroli str. 596 – 618, 645 – 648)

4.3. Realizowana przez LGD Strategia nie obejmowała działań wspierających politykę prorodziną w Polsce wobec rodzin zamieszkujących obszary wiejskie, ponieważ – jak wyjaśnił Przewodniczący Zarządu – na etapie badania potrzeb społeczności zamieszkującej obszar objęty LSR, nie sygnalizowano konieczności podjęcia tego typu działań.

(dowód: akta kontroli str. 425)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶¹, wnosi o **zapewnienie udziału w LGD członków spełniających wymagania Statutu, określające ich status prawny.**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

⁶⁰ Działanie to zostało zrealizowane do 10 kwietnia 2014 r.

⁶¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm., zwana dalej „ustawą o NIK”.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 11 września 2014 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Waldemar Góra
Specjalista kontroli państwowej**

.....

**Kontroler
Andrzej Pakuła
Główny specjalista kontroli państwowej**

.....